Poštnina plačana v gotovini

Sped. in abbon. post. - II Gruppo

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava: Gorica, Riva Piazzutta štev. 18
Uredništvo za Trst: Ulica Valdirivo 35/II., Tel. 29210

Poštno ček. račun: štev. 9-12410
Cena: Posamezna štev. L 20
Naročnina: Mesečna L 85
Za inozemstvo: Mesečno L 150

Leto III. - Štev. 28 | Gorica - 12. julija 1951 - Trst | Izhaja vsak četrtek

Jugoslavija in Vatikan

Radio in časopisi so se zopet bavili z odnošaij med FLRJ in Vatikanom. Beograjska vlada je menda zopet enkrat opozorila sveto stolico, da je pripravljena izpustiti msgr. Stepinca, če mu Vatikan dovoli, da gre v inozemstvo. Odgovor je bil seveda zopet isti kot zadnjič: jugoslovanska vlada naj prizna nedolžnost nadškofa Stepinca in mu dovoli, da se vrne na svoje mesto v Zagreb, potem se bo dalo razpravljati.

Stališče sv. Cerkve je jasno in ne more biti drugačno. Sprejeti ponudbo beograjske vlade bi pomenilo potrditi krivične obtožbe zoper msgr. Stepinca. Tega pa Cerkev ne more storiti.

Na drugi strani sv. stolica po vsej pravici ne more zaupati beograjski komunistični kliki, ker ta ob vsaki priliki kaže, kako je neizprosno sovražna do Cerkve. Ni dolgo od tega, ko smo opozorili na zagrebško razstavo jugoslovanske srednjeveške umetnosti, na kateri se je razstavljancem zdelo, da ni protislovno razstavljati cerkveno umetnost in napadati Cerkev. Kot dopolnilo k napadom na razstavi je jugoslovanska revija v francoskem jeziku, katero izdaja jugoslovanska vlada v Beogradu »Revue de la politique mondial« z dne 20. 6. 1951 prinesla članek izpod peresa prof. dr. Viktorja Novaka »odnosi Vatikana do jugoslovanskih narodov v teku tisoč let.« V tem članku skuša Novak prikazati, kako je bil Vatikan vedno sovražno razpoložen do jugoslovanskih narodov od časov Gregorja Velikega do Pija XII. Ustavlja se zlasti v dobi od prve svetovne vojne do danes. Pri tem Novak tako enostransko uporablja citate in opisuje dogodke, kakor smo vajeni ne pri zgodovinarjih, ki jim gre za resnico, temveč pri brezvestnih advokatih, katerim gre, da dokažejo resničnost svoje trditve, če drugače ni mogoče, s potvorbo dokumentov in z lažjo.

O sovražnosti jugoslovanskih oblasti do katol. Cerkve priča tudi dogodek z ljubljanskimi bogoslovci. Ti so bili namreč posvečeni na praznik sv. Petra in Pavla, a novih maš do sedaj še niso imeli, ker so oblasti novomašnike pridržale v semenišču. Doma je bilo za nove maše že vse pripravljeno, mašnikov pa od nikoder in jih do danes tudi še ni. Zakaj?

Žalostna bilanca

Bilanca enoletne sovjetske pustolovščine na Koreji je sledeča: 5 milijonov mrtvih in ranjenih, od katerih so štiri petine civilistov; glavno mesto Seul skoro popolnoma razrušeno, a v sedmih glavnih korejskih mestih stoji pokonci komaj kakih 20 do 40 od vsakih 100 hiš; niti en sam most ni nedotaknjen; polja so uničena; rudniki so poplavljeni ali pa razrušeni z eksplozivom. Druga bilanca ni nič manj tragična. Združeni narodi skupno z Južnokorejci imajo pod orožjem okrog 500 tisoč mož, od katerih vsak stane povprečno 15 dolarjev dnevno. To pomeni, da potrošijo Zdr. narodi dnevno 7 in pol milijona dolarjev za vsak dan vojne na Koreji, kar znese letno 700 milijonov dolarjev. Prevoz vsakega posameznega vojaka — Američana ali Evropejca — pa stane 500 dolarjev na osebo, ali za vse skupaj približno 150 milijonov dolarjev. K temu je treba dodati še stroške za zdravljenje ranjencev in pa invalidnine za padle in pohabljence, kar znaša povprečno 20.000 dolarjev za vsakega. Skupno torej za dosedanje izgube v ljudeh milijardo in pol dolarjev. Če vse to skupno seštejemo, vidimo, da je vojna na Koreji stala ZDA in Zdr. narode najmanj 5 milijard dolarjev. Seveda nismo všteli še stroške severnokorejske in kitajske vojske, dobave orožja Sovjetske zveze in pa izdatke za »strokovnjake«, ki vodijo vojno. Te izdatke se lahko po raznih poročilih oceni na 2 milijardi dolarjev. Torej skupni stroški vojne na Koreji znašajo 7 milijard dolarjev.

Ali ni to bajna vsota? Na kakšno stopnjo bi prišla življenjska raven korejskega ljudstva, če bi se ta denar uporabil v gospodarske in socialne svrhe? Koreja bi postala dežela z velikim blagostanjem. Namesto tega imajo deloma razrušenih ali popolnoma uničenih približno 450 tisoč hiš in drugih nepremičnin, kar znaša skupno 10 milijard dolarjev škode. Kdaj bodo Korejci spravili skupaj tako veliko vsoto denarja, da obnovijo to, kar je vojna vihra uničila? Izvedenci trdijo, da znaša povzročena škoda v dolarjih toliko kot celotni državni proračun združene korejske republike za dobo 50 let.

Pred premirjem na Koreji

Zgleda, da smo pred zaključkom vojnih operacij na Koreji. Sovjeti so namreč uvideli, da ni nobene možnosti več za končno zmago, zato so dali svojim satelitom — Severnokorejcem in Kitajcem ukaz, da pričnejo s pogajanji. Seveda so Združ. narodi na to pristali z veseljem. V nedeljo so se že sestali v Kesongu predstavniki obeh bojujočih se skupin in organizirali vse materialne podrobnosti za glavno konferenco, ki se je pričela v torek. V zvezi s tem je vrhovni poveljnik čet Združ. narodov prispel v Seul, da sledi od blizu celotnemu poteku pogajanj. Pogajanja se še vedno nadaljujejo. Tamkaj bodo vsekakor določili vse pogoje za natančno izvedbo premirja, zlasti pereče vprašanje demilitariziranega področja. V zvezi s pogajanji za premirje na Koreji so pa Francozi že dvignili svoj glas, češ da bo omogočila sprostitev na Koreji komunistični Kitajski nov napad na francosko Indokino. Vsekakor je francoska bojazen zelo umestna, kajti zadnje vesti pravijo, da so zbrane na mejah francoske Indokine velike sile Kitajske komunistične vojske.

Ves zapadni tisk je mnenja, da bodo skušali komunisti vnesti na dnevni red pogajanj tudi druge točke, kot n.pr. vprašanje Formoze in japonske mirovne pogodbe. Seveda odposlanci Združ. narodov nimajo v zvezi s tem nobenih navodil ter bodo tako odbili vsako podobno komunistično zahtevo. Vsekakor bo na Koreji prišlo do premirja le, če bodo komunisti to pri pogajanjih hoteli tudi doseči. Južnokorejska vlada je precej skeptična ter vidi v teh pogajanjih le nekaj, kar bi komunisti radi dosegli na škodo še vedno naivne Amerike.

Sovjeti ogrožajo Srednji Vzhod

Pomočnik ameriškega zunanjega ministra George McGhee je izjavil, da Sovjeti resno ogrožajo države Srednjega Vzhoda in da jih hočejo podjarmiti. Ghee trdi, da Sovjeti in drugi prenapeteži izkoriščajo v svoje namene nacionalistična prizadevanja teh držav, ki si hočejo izvojevati neodvisnost, kakršne niso uživali v kolonialni dobi. Zaradi tega je po mnenju pomočnika ameriškega zunanjega ministra neobhodno potrebno, da narodi Srednjega Vzhoda organizirajo svojo skupno varnost, kajti svobodni narodi lahko obstanejo edino, če strnejo svoje vrste in če si med seboj pomagajo v primeru, da jih kdo napade.

Nato navaja McGhee cilje ameriške politike na področju Srednjega Vzhoda takole:

»Države Srednjega Vzhoda naj predvsem dvigajo življenjsko raven svojih narodov do tiste višine, ki se jim bo zdela primerna za znosno življenje svojih ljudstev, da bi na ta način omogočili stalnost njihovih vlad, da ljudstva lahko živijo med seboj v miru in da postanejo dostojne članice svetovnega občestva, ki ga hočejo ustvariti ZN s svojo organizacijo. McGhee poudarja, da je predsednik Truman v svojem načrtu o vzajemni varnosti priporočal, naj bi Združene države povečale svojo pomoč narodom Srednjega Vzhoda. Po tem načrtu naj bi uporabljali razpoložljiva sredstva za tehnično pomoč, za dobavo potrebne opreme, za potrebne zaloge, za gradnjo cest in naprav za namakanje, za nakup semen in umetnih gnojil itd.

Glede Irana je McGhee mnenja, da je treba v tej državi predvsem dvigniti nizko življenjsko raven njenega prebivalstva. McGhee priporoča, naj Perzija postopoma razvija svoje gospodarstvo in naj predvsem polaga čvrste temelje za svojo tehnično in upravno sposobnost, če hoče pokazati velike uspehe na gospodarskem polju.

Konvencija o rodomoru

Organizacija Združenih narodov je naznanila, da je te dni Danska odobrila konvencijo o rodomoru, ki je s to konvencijo razglašen za zločin.

Z Dansko vred je odobrilo konvencijo doslej 29 držav, med njimi tudi Jugoslavija.

Zborovanje Svobodnih sindikatov v Milanu

Delavski svet, ki je bil takoj po končani vojni ves pod vplivom sovjetskega komunizma, se je v demokratičnih državah začel temu pogubnemu vplivu vedno bolj odtegovati. Zato narašča moč socialnih demokratov in pa krščanskih socialnih gibanj. Zmerni socialisti so pokazali svojo življenjsko moč pri ustanovitvi nove socialistične internacionale, do katere je prišlo na svetovnem kongresu socialističnih strank v Frankfurtu v začetku tega meseca. Predsedstvo so zaupali Angleškemu sindikalistu Philippsu. Nova socialistična internacionala je naslednica raznih socialističnih internacional, ki so nastale v teku zadnjih osemdeset let, a so se vse razšle zaradi notranjih nesoglasij med raznimi socialističnimi strankami. Od obeh italijanskih socialističnih strank je v novo internacionalo vstopila stranka Saragatovih in Romitovih socialistov, dočim so Nennijevi socialisti ostali zvesti komunistom. Nova internacionala je namreč izrazito protikomunistično usmerjena, ker zagovarja demokratični način vladanja proti komunistični totalitarni diktaturi.

Kako se delavci v demokratičnih državah odtegujejo vplivu sovjetskega komunizma, se vidi tudi iz zadnjega kongresa svobodnih sindikatov, ki se vrši ta teden v Milanu. To je drugi kongres svobodnih sindikatov, odkar so številni sindikati izstopili iz Svetovne sindikalne zveze, ker so v njej zavladali komunisti. Postopek je namreč vedno enak: kjer dobijo premoč komunisti, tam vpeljajo svojo diktaturo in se povežejo s Sovjetsko zvezo. Tako se je zgodilo v Svetovni sindikalni zvezi, ki je postala le nekaka mednarodna pomočnica sovjetske Rusije. Zato so leta 1948 in 1949 izstopile iz nje številne narodne sindikalne zveze iz demokratičnih držav ter osnovale novo »Svobodno sindikalno zvezo«. Ta šteje danes že okrog 50 milijonov včlanjenih delavcev in je razširjena že skoro po vsem nekomunističnem svetu. Pri tej zvezi je včlanjena tudi italijanska CISL, neodvisna sindikalna organizacija.

Milanski kongres neodvisnih sindikatov je priklical v Milan veliko število mednarodnih osebnosti iz sindikalnega sveta, ki so na njem govorile. Od Italijanov je govoril med drugimi Pastore, voditelj ital. katoliških delavcev.

Tržaško vprašanje

Na pol rešena vprašanja so kakor na pol ozdravljene bolezni: vedno znova se oglašajo. Tako je tudi s tržaškim vprašanjem. Pariška mirovna konferenca ga je le na pol rešila, zato se sedaj vedno znova oglaša. Italijanska javnost se sedaj zopet močneje razburja okrog obstoja Tržaškega svobodnega ozemlja, ker se mnogim zdi, da novi poveljnik STO-ja general Winterton ni več tako stoodstoten pristaš italijanskih zahtev po vrnitvi Trsta Italiji, kot je bil njegov prednik general Airey. Nekateri največji italijanski časopisi so v zvezi s tem napisali zelo ostre besede in pozive na vlado, naj odpove mirovno pogodbo, naj enostransko proglasi priključitev Trsta k Italiji in podobno. O zadnjih razvojih v zvezi s tržaškim vprašanjem bodo zopet razpravljali v rimskem parlamentu prihodnji četrtek. Italijanska javnost se posebno razburja ob misli, da bodo morda Združeni narodi sami sprejeli upravo obeh delov STO-ja, cone A in B, kar bi pomenilo po vsej verjetnosti predhodno stopnjo k imenovanju guvernerja. Tega Italija noče ter se krčevito sklicuje na znano tristransko izjavo ministra Schumana. Če se vprašanje Trsta ne bo ugodno razvijalo za Italijo, bo stroške plačal minister Sforza, proti kateremu se že slišijo razni neugodni glasovi.

Izgon Srbov iz Romunije

Pred dnevi so pričele romunske oblasti množično in nasilno izseljevati vse pripadnike jugoslovanske manjšine, ki prebivajo ob romunsko-jugoslovanski meji. Ljudi vozijo v zaprtih vagonih v neko puščavo v bližini Bukarešte. Posestva in nepremičnine plačajo po tako smešno nizkih cenah, da nočejo kmetje tega denarja niti sprejeti. Na pr. za eno gos plačajo toliko kot stane gosje jajce zunaj na trgu. Romunija je pričela s temi ukrepi šele sedaj. Madžari so pa to izvedli že popreje, vendar ne v takem obsegu. Romunski milicionarji postopajo z ljudmi zelo kruto ter jim dopuščajo, da odnesejo s seboj samo malenkosti. Nehote se človek v zvezi s tem spomni na one čase, ko so naduti Nemci izganjali naše ljudi iz Štajerske in Koroške!

Mir z Japonsko

Vlada Združenih držav je napovedala, da se bo vršila mirovna konferenca za sklenitev miru z Japonsko v San Franciscu v Kaliforniji od 4. do 8. sept. Osnutek mirovne pogodbe je že izdelan in so ga vse prizadete države tudi že odobrile razen sovjetske Rusije, ki se podpisa mirovne pogodbe najbrž ne bo udeležila. Glede Kitajske pa predvideva osnutek, da se prepusti Japonski vladi svoboda, naj sklene mirovno pogodbo s komunistično vlado v Pekingu ali pa z nacionalistično na Formozi. Istočasno z mirovno pogodbo bodo podpisali tudi posebne pogodbe med Japonsko in ZDA ter ZDA in Avstralijo pa Novo Zelando. Te zadnje pogodbe imajo za namen zaščititi na eni strani Japonsko pred napadi iz Azije, na drugi strani pa nuditi Avstraliji in Novi Zelandi varstvo pred kakim morebitnim napadom od strani Japonske, če bi ta še kdaj vstala kot vojaška velesila.

Konec vojnega stanja z Nemčijo

Velesile so sklenile, da prekličejo vojno stanje z Zapadno nemško republiko. S to izjavo, ki so jo dali v Parizu, Londonu in Washingtonu, se tudi juridično preneha vojno stanje med Nemčijo in omenjenimi velesilami, ki se je začelo z napovedjo vojne. Dejansko se je vojno stanje prenehalo s kapitulacijo Nemčije, juridično pa je trajalo do sedaj. Prenehanje vojnega stanja ni še isto kot mirovna pogodba, vendar dokler ta ne bo sklicana, bo položaj Zapadne nemške republike močno olajšan. Velesilam so sledile še druge države, tako da je danes Nemčija v vojnem stanju edinole še s sovjetsko Rusijo, Izraelom ter še katero drugo manjšo državo. Zavezniške zasedbene čete bodo pa še naprej ostale v Nemčiji kot do sedaj.

Italijanske kat. delavke

Sv. oče je sprejel v avdienco 300 voditeljic »Italijanske kat. delavske ženske mladine«, ki so se udeleževale 2. narodnega kongresa v Rimu. Sv. oče je imel na voditeljice govor, v katerem jim je čestital k njihovemu zunanjemu in notranjemu napredku. Pri tej priliki so izročile zastopnice delavk sv. očetu razne darove, sad in žrtev delavk samih, kot na pr. blago za obleke, živila, steklene izdelke, zdravila in cerkvene obleke, ki naj bi jih sv. oče razdelil po mili volji v dobrodelne namene.

DEVETA NED. PO BINKOŠTIH

Iz svetega evangelija po Luku
(Kk 19, 41-47)

Tisti čas, ko se je približal Jezus Jeruzalemu in zagledal mesto, se je zjokal nad njim in rekel: O da bi bilo spoznalo tudi ti, in zlasti na ta svoj dan, kaj ti je v mir! Tako pa je skrito pred tvojimi očmi. Zakaj prišli bodo dnevi nad te, ko te bodo tvoji sovražniki obdali z nasipom in te oblegali ter stiskali od vseh strani: in v tla bodo poteptali tebe in tvoje otroke v tebi, in ne bodo pustili v tebi kamna na kamnu, ker nisi spoznalo časa svojega obiskanja. — In stopivši v tempelj je začel izganjati tiste, ki so tam prodajali in kupovali; in jim je govoril: Pisano je: ‚Moja hiša je hiša molitve, vi pa ste iz nje napravili razbojniško jamo.' — In učil je vsak dan v templju.

□

Otrok joka za vsako malenkost, mož pa le redko — če pa Sin božji joka, mora biti res hudo. Joka nad Jeruzalemom, ki je ostal zakrknjen vkljub njegovemu lepemu opominjevanju, vkljub njegovim naukom in čudežem.

Vsaka duša je tak Jeruzalem, za katerega Jezus skrbi in nad katerim joče, če ostaja zakrknjen v svojih pregrehah. Dal nam je vest, ki se takoj oglasi, če smo kaj zagrešili. Poslužuje se raznih dogodkov, da nas pretrese. Prijateljeva smrt nas opomni, da bomo tudi mi umrli morda prej, kakor mislimo. Nesreča pri nedeljskem delu kliče: ‚Posvečuj Gospodov dan!' Dekle, ki je zašlo in postalo nesrečno, govori drugim s svojo nesrečo: ‚Hodila sem po slabih potih, po plesih, imela sem nedovoljena znanja, kakor ve še sedaj. Ali mislite, da se vam ne more zgoditi kaj podobnega, kot se je meni? Bodite torej pametne!'

Jezus opominja tudi po svojih zastopnikih. Vsako nedeljo slišimo opomine s prižnice in v spovednici, starši nas svarijo. Ni to navadno sitnarjenje. Bog jim nalaga to dolžnost. Nikar si ne domišljajmo, da smo tako modri, da nam ni potreben noben opomin. Res imamo pamet, a se lahko zmotimo. In ravno pri sebi človek tako rad vse opraviči. Isto napako bomo morda na drugih grajali, pri sebi jo pa spregledamo. Skušnjave in strasti nam zatemnijo razum, da ne sodimo prav.

Jeruzalemski prebivalci so postali nesrečni zaradi svoje zakrknjenosti. Bojmo se te dušne bolezni. To je greh zoper svetega Duha, ki ga niti Bog ne more odpustiti. Zakaj ne? Ker tak človek ne išče sprave z Bogom, ker nima nobenega kesanja. Bog pa postavlja kesanje kot pogoj za odpuščanje. In ravno preziranje opominov vodi k zakrknjenosti. Potrebna nam je vsaj neka mera ponižnosti, da opomine dobrohotno sprejmemo, zlasti od ljudi, ki so za to postavljeni; to se pravi od dušnih pastirjev, staršev in vzgojiteljev.

Bog se prevzetnim ustavlja, ponižnim pa daje svojo milost!

NEDELJSKA MOLITEV

NAJ BODO TVOJA UŠESA, USMILJENI GOSPOD, ODPRTA ZA MOLITVE PROSEČIH: IN DA BOŠ PROSILCEM DAL, ČESAR BODO ŽELELI, DAJ, DA BODO PROSILI, KAR JE TEBI PO VOLJI.

Koledar za prihodnji teden

15. julija. NEDELJA. 9. pobinkoštna. Henrik, kralj.
16. PONEDELJEK. Karmelska Mati b.
17. TOREK. Aleš, spoznavalec.
18. SREDA. Friderik (Mirko).
19. ČETRTEK. Vincencij Pavelski, spozn.
20. PETEK. Marjeta, devica.
21. SOBOTA. Danijel, prerok.

Zakaj si želimo Baragove beatifikacije

Čemu razglaša Cerkev v duhu svetosti umrle božje služabnike za blažene in blažene za svetnike? Umrli je v nebesih, pa naj se razglasi za blaženega ali ne. Razglasitev za blaženega bistveno nič ne zveča njegove nebeške slave. Zveličani v nebesih se tudi ne potegujejo za to, da bi bili razglašeni za blažene ali za svetnike. — Čemu torej beatifikacija in kanonizacija?

Cerkev razglaša umrle za blažene in za svetnike iz treh razlogov.

CERKEV SVETNIKOV

Prvi razlog je bistvena ugotovitev, da žive v Cerkvi svetniki. Cerkev je v svojem bistvu sveta. V njej morajo stalno živeti tudi taki njeni udje, ki goje čednosti v heroični stopnji. V njej morajo stalno biti svetniki. Z beatifikacijo in kanonizacijo pa Cerkev slovesno ugotovi, da je ta in ta njen ud na zemlji resnično svetniško živel in zato danes v nebesih uživa večno blaženost. Seveda so živeli svetniško tudi mnogi drugi, ki še niso razglašeni za blažene ali svetnike in najbrž nikoli ne bodo, toda uradno priznane priče cerkvene zvestosti niso, ker niso bili razglašeni za blažene ali svetnike.

Kadar bo papež razglasil našega Baraga za blaženega ali celo svetnika, bo torej Baraga javno priznan kot priča, da je Cerkev sveta. Doslej še noben Slovenec ni bil priznan za tako pričo.

ČAST IN ZAHVALO

Drug razlog za beatifikacijo je ta, da se Cerkev na ta način zahvali umrlemu za njegov svetniški zgled. V svojem zemeljskem življenju svetniki navadno ne uživajo slave, vsaj zaradi svojih čednosti ne. Navadno so zaničevani, prezirani, ali vsaj upoštevani niso tako, kot bi morali biti. Njihova čednost se napačno, večkrat tudi nalašč hudobno razlaga. Še celo njegovi cerkveni predstojniki ga ne razumejo, večkrat sumničijo in zapostavijo. Svetnik je vse to pretrpel, čeprav ga je bolelo. Toda čednost ne sme stalno trpeti. Zato po dobi božje previdnosti pridejo v Cerkvi ure, ko se prezrti čednosti dajeta javno zadoščenje in javna zahvala.

Baraga je v svojem življenju mnogo pretrpel. Sodobniki ga niso razumeli. Njegove čednosti so premalo upoštevali; večkrat so jih tudi napak razlagali. Danes že raste pred nami njegova podoba. Posebno zadoščenje in javno uradno zahvalo pa bo prejel, ko bo razglašen za blaženega.

LUČ V TEMI

Tretji in najpomembnejši razlog za beatifikacijo pa je ta, ker je za blaženega in za svetnika razglašeni postavljen za zgled krepostnega življenja na zemlji in za njihovega priprošnjika v nebesih. Dve stvari gleda Cerkev v svetnikih. Svetniki so prvič živa upodobitev Jezusa Kristusa. Svetniki so v življenju realizirani Jezusov evangelij. Na njih natančno vidimo, kako moramo tudi mi posnemati Jezusa Kristusa, naš prvi in najpopolnejši vzor. Krščanski življenjski nazor bi bil preveč teoretičen, če ne bi bilo svetnikov, ki nam s svojim življenjem kažejo, kako ga je treba prestaviti v življenje. V svetnikih torej Cerkev prvič gleda odlične posnemovalce Jezusa Kristusa, ki so zato naši vzorniki. Toda poslanstvo svetnika se ne omejuje le na njegovo življenjsko dobo. Svetnik je namreč v nebesih božji prijatelj in zato naš uspešen priprošnjik. To je druga od dveh strani, ki ju Cerkev gleda na svetnikih. Svetniki so naši vzorniki in priprošnjiki.

Z beatifikacijo in kanonizacijo Cerkev umrlega slovesno vpiše v uradni seznam blaženih in svetnikov. S tem izjavi dvoje: prvič, da je umrli v življenju takó živel, da nam je vzor čednostnega življenja, drugič pa, da je božji prijatelj in zato naš uspešen priprošnjik v nebesih.

Iz povedanega sledi, da je vsaka razglasitev za blaženega in svetnika zelo pomembna za Cerkev in sicer je vsaka pomembna za vso Cerkev. Razglasitev za blaženega postavi človeka, ki je v svojem življenju nemara opravljal, dela, ki so bila svetu skrita ali pa zanj nepomembna, na vidno in visoko mesto v skrivnostnem Kristusovem telesu. Na daleč začne svetiti sij njegovih čednosti in začne se čutiti moč njegovih priprošenj.

SLOVENSKI SVETNIKI...

V zboru narodov veliko pomenijo svetniki. Če še toliko govorimo o katoliški zavesti kakega naroda, o njegovih katoliških ustanovah in delih, je malo, če ne moremo pokazati na kakega svetnika iz tega naroda. V nadnaravnem duhovnem svetu zastopajo, da tako rečem, narod in sloj svetniki, ki so iz naroda in sloja izšli. Zato je pač nerodno nam Slovencem, če nas kdo vpraša po naših svetnikih. V zadregi moramo priznati, da nimamo nobenega svetnika.

Baraga je naš najbolj aktualni »svetniški kandidat«, za njim pride Slomšek in še kdo drugi. Trdno upamo, da bo Bog uslišal naše želje in s čudeži potrdil svetost naših kandidatov.

Baragova beatifikacija bo za nas Slovence še posebej pomembna. Z njo bi prvi Slovenec dosegel čast oltarja. V Italiji ali Španiji ima vsako mesto svojega svetnika, Avila na Španskem jih ima n. pr. sedem in zelo velikih. Slovenci smo bolj »skromni«. Toda enega ali dva bi pa le radi imeli... Saj smo katoliški narod.

Ko bomo smeli izrekati »blaženi« in (pozneje) »Sveti Irenej Friderik Baraga, prosi za nas,« bo izpolnjena ta želja našega naroda. Ne bomo več nekako manj vreden narod v katoliški skupnosti, marveč dozorel narod s polnimi pravicami. Zakaj, ne bomo več samo prejemali iz katoliške skupnosti, marveč tudi prispevali k njej.

POMEN BARAGOVE KANONIZACIJE

Pomen svetnika za skupnost pa se ne meri samo po tem, kako je izvrševal svoje dolžnosti na zemlji, marveč tudi po tem, kaj je delal. Pod tem vidikom pač ni vse eno, ali je bil svetnik vratar na samostanski porti, ali pa je bil škof obširne škofije, voditelj svojega naroda ali velik misijonar. Junaška sta seveda oba, tako samostanski brat, ki je postal svetnik pri odpiranju vrat, kot škof, ki je upravljal veliko škofijo, misijonaril in slovstveno deloval. Krščanska junaka sta oba. Oba svetita kot svetli zvezdi na krščanskem nebu. Toda vsak bo moral priznati, da se po pomembnosti za krščansko občestvo vendarle zelo razlikujeta.

Irenej Friderik Baraga, slovenski duhovnik iz ljubljanske škofije, plodovit in priljubljen slovenski nabožni pisatelj, misijonar med severno-ameriškimi Indijanci in končno ameriški škof in kulturni pionir med indijanskimi plemeni, je opravil v svojem življenju izredno veliko nalogo. Le malo ljudi bi mogli našteti, ki so ga v tem dosegli. Ko bo Cerkev tega neutrudljivega junaka razglasila za blaženega, bo zasvetil z vso lučjo ne le med Slovenci, marveč tudi nad Severno Ameriko. V Ameriki bo z njim vred počaščen tudi njegov »stari kraj«. V vsej katoliški Cerkvi se bosta s častjo omenjala slovenski narod in ljubljanska škofija.

Slovenci pa bomo z Baragovo beatifikacijo dobili uradno priznanega vzornika in nebeškega priprošnjika, ki je izšel iz naše zemlje.

KDAJ...?

Kdaj bo Baraga razglašen za blaženega? Ne vemo točno. To pa vemo, da je ta razglasitev odvisna tudi od nas. Za beatifikacijo se zahtevajo tri sestavine, namreč svetniško življenje tega, ki naj se razglasi za blaženega, zanimanje njegovih prijateljev in Cerkve in tretjič božje potrpljenje. Kar se tiče prvega, Baraga je svoj del izpolnil. Živel je svetniško; o tem ne dvomimo. Toda to sámo za beatifikacijo še ni zadosti. Treba je še ljudi, da se z zaupno molitvijo obračajo k Baragu, naj bi Bog na njegovo priprošnjo storil čudeže. Vrh tega pa je potrebno sprožiti in vztrajno voditi vse postopke, ki jih Cerkev zahteva preden koga razglasi za blaženega. Če nihče teh postopkov ne sproži, beatifikacije ni. Če se ti postopki, ki so dolgi in zapleteni, ne vodijo z veliko potrpežljivostjo in vztrajnostjo, do beatifikacije ne pride.

Kdo naj se v Cerkvi zanima za beatifikacijo našega rojaka, če se ne bomo mi Slovenci?

Dobro pomnimo: Baragova beatifikacija bo v prvi vrsti pomembna za nas Slovence. Prav tako pa tudi v prvi vrsti zavisi od nas samih, če bo kdaj do te beatifikacije prišlo.

Zato: več zanimanja za Barago; več molitve k njemu. Prosimo vsak dan, da bi Bog poveličal svojega služabnika, našega rojaka, Baraga.

Za našo zadevo gre!

Dr. ALOJZIJ ODAR

ŠIRITE NAS LIST!

Iz življenja Cerkve

Otvoritev „hiše miru" v Rimu

Na praznik apostolov sv. Petra in Pavla so otvorili in blagoslovili v Rimu tako zvano »hišo miru« (Domus pacis), ki jo je zgradila »Italjanska mladina kat. akcije« in sicer v zahvalo Bogu za srečno ohranitev sv. očeta med zadnjo vojno.

»Hiša miru« obsega za enkrat sedem poslopij, to je staro rimsko vilo, ki jo obkroža šest stanovanjskih hiš za kakih tisoč oseb, z veliko obednico in dvoranami za zborovanja. V nekaj mesecih bodo sezidali še cerkev.

»Hiša miru« je namenjena katoliški mladini vsega sveta. V njej imajo svoj sedež razni odseki »Mednarodnega urada kat. mladine«, ki bo skrbel za organizacijo raznih mednarodnih mladinskih zborovanj.

Po otvoritvi in blagoslovitvi poslopij je sledilo zborovanje, ki ga je pozdravil sv. oče s posebnim radijskim nagovorom.

Španska ženska mladina

Na stotisoče španske mladine katoliške akcije je praznovalo zadnje dneve junija 25 letnico svojega obstoja. V Madridu so zaključili zborovanje v nedeljo 1. julija s slovesno sv. mašo in s skupnim sv. obhajilom, nakar so poslušali nagovor sv. očeta, ki jim ga je poslal po radiu.

O sveti križ . . .

Na skrajnem južnem koncu čilske države in sicer na rtiču Froward ob Magalhanovi cesti so postavili čilski katoličani že l. 1944, mogočen, 21 m visok križ iz cementa kot spomenik nekdanje vernosti ondotnega ljudstva in v varstvo Atlantskega in Tihega oceana, ki se tam dotikata. Letos se je podalo 70 romarjev k temu križu. Romarje je vodil msgr. Vladimir Boric, škof najbolj južno ležeče škofije na svetu, ter je med molitvami in petjem pričujočih položil na letošnji Vnebohod dragoceno relikvijo sv. križa v posebno izdolbino tega križa.

Svetovni kat. kmetijski kongres

Koncem junija so otvorili v Rimu svetovni kat. kmetijski kongres, ki so se ga udeležili kmetijski izvedenci iz raznih držav Evrope, Amerike in Avstralije. Kongres je otvoril kardinal Pizzardo, predsedstvo kongresa pa je sprejel msgr. O'Hara, škof v Kansas Cityju. Svoje delo so nadaljevali zborovalci v Castel Gandolfu. Ob koncu kongresa so bili sprejeti v avdienci pri sv. očetu, ki je naslovil nanje nekaj zelo važnih smernic glede rešitve kmetijskega vprašanja.

Število misijonskih dalavcev

Pevega avgusta 1950. leta je delovalo v misijonih 26.840 duhovnikov, od katerih je bilo 11.139 domačinov. Misijonskih sester je bilo v misijonih 61.177, med njimi 4.698 domačih. Katehistov, ki so bili vsi domačini, je bilo 92.111. Ta armada misijonskih delavcev je delovala na teritoriju, ki je razdeljen na 46 nadškofij, 180 škofij, 6 opatij, 231 apostolskih vikarijatov, 180 apostolskih prefektur in še 3 posebne misijone.

Dve novi svetnici

V nedeljo 24. junija je proglasil sv. oče bl. Emilijo de Vialar in bl. Marijo Mazzarello za svetnici.

Sv. Emilija de Vialar je po svojem rojstvu Francozinja; ustanovila je Zavod sv. Jožefa, ki šteje dandanes 125 redovnih hiš in okoli 2.000 redovnic, ki delujejo po raznih državah Evrope, Severne Afrike, Indije, Birmanije in Avstralije ter se pečajo z vzgojo mladine.

Sv. Marija Mazzarello, ki je italijanskega pokoljenja, je bila s sv. Janezom Boscom soustanoviteljica Zavoda Marije Pomočnice, ženskega oddelka salezijancev, ki šteje dandanes 1077 redovnih hiš in 14.479 redovnic. Skoro polovica teh sestra deluje v Italiji ter skrbi za vzgojo kakih 143 tisoč dekliške mladine.

Katoličani kaldejskega obreda

V Iraku živi kakih 200.000 katoličanov kaldejskega obreda. Njih sedanji verski poglavar je babilonski patriarh Jožef VII. GHanima, ki prebiva poleti v Mosulu, pozimi pa v Bagdadu, glavnem mestu iraške države.

Prebivalci Mezopotamije ali Kaldejci so sprejeli Kristusovo vero že takoj v začetku. Nekateri Kaldejci so bili namreč priče prihoda sv. Duha nad apostole na binkoštno nedeljo; ti so prinesli novo vero v Mezopotamijo in jo tam razširili. V začetku 5. stoletja so zašli kaldejski katoličani v Nestorijevo krivo vero, ki uči, da sta v Kristusu dve osebi, božja in človeška, in da je Marija rodila samo Kristusa človeka in ne Boga. Nestorijanska kriva vera se je razširila kmalu po Perziji, Indiji, Mongoliji in na Kitajskem in je bila za katoličanstvom nekaj časa največja verska skupina, Kaldejci so kot prvi zapustili to krivo vero ter se l. 1551, torej pred ravno 400 leti, zopet združili s katoliško cerkvijo. Pozneje so zopet odpadli od kat. Cerkve, se zopet združili in zopet odpadli, dokler se niso l. 1834 ponovno povrnili k pravi Kristusovi Cerkvi.

Po najnovejših podatkih živi v Iraku kakih pet milijonov ljudi, od katerih je 200 tisoč katoličanov kaldejskega obreda, 60 tisoč nestorijanskih krivovercev ali asirskih kaldejcev in 8 tisoč protestantov. Judov je 92 tisoč, med tem ko so vsi ostali mohamedanske vere.

Kaldejskega obreda se drži poleg nestorijancev še kakih 700 tisoč malabarskih katoličanov Srednjega in Daljnjega Vzhoda. Njih liturgični jezik je aramejščina, to je jezik, ki so ga govorili Judje ob Kristusovem času.

Katoliška Cerkev v Iraku je zadnje stoletje zelo napredovala in sicer po zaslugi apostolsko vnetih škofov in vsled nesebične delavnosti kaldejskih duhovnikov. Oblast kaldejskega ali babilonskega patriarha se razteza tudi na ostale katoličane kaldejskega obreda v Perziji, Siriji, Libanonu, Egiptu, Palestini in Turčiji, ki pa štejejo vsi skupaj le kakih 50 tisoč duš. V Iraku samem imajo kaldejski katoličani 6 škofij, 111 duhovnikov, 83 cerkva, tri samostane očetov sv. Hormisde, dve semenišči in razne šole in socialne ustanove.

Izobčenje madžarskih komunistični voditeljev

Sv. stolica je podala po konzistorialni kongregaciji izjavo, da so zapadli izobčenju, ki je na poseben način pridržano sv. stolici, vsi tisti, ki so se drznili nasilno in sakrilegično položiti roke na prevzvišenega nadškofa Jožefa Groesza, ga tirati pred laične sodnike ter ga ovirati v izvrševanju nadškofijske službe. Izobčenju so zapadli ne samo tisti, ki so te zločine ukazali, ampak tudi vsi sokrivci, ki so pri njih sodelovali na način, da bi se brez njihove pomoči ti zločini ne bili izvršili.

Protikomunistični odpor na Kitajskem

Vedno bolj se širijo vesti, kako raste protikomunistični odpor na Kitajskem. Južno od reke Jangcekjanga so že cele pokrajine v rokah antikomunistov. Trdijo, da imajo ti slednji armado enega milijona vojakov ali celo več. Ti protikomunistični borci niso sicer vsi nacionalisti, vendar pa ima med njimi Čangkajšek še vedno največji ugled. Nekateri že napovedujejo, da ni več daleč dan, ko bo ta zopet osvobodil Kitajsko od komunističnega jarma, kakor jo je že izpod japonskega. Tudi Američani razumejo pomen protikomunističnega odpora na Kitajskem in proučujejo možnosti, kako tem četam v notranjosti Kitajske pomagati. Če bo šel razvoj po tej poti naprej, bomo imeli kmalu zopet dve Kitajski, eno komunistično in drugo nekomunistično. O močnem protirevolucionarnem rovarjenju na kitajskih tleh pričajo tudi številne smrtne obsodbe v vseh predelih širne kitajske zemlje, zlasti še v velikih mestih. Za nekaj teh množičnih obsodb vemo, ker je o njih poročalo komunistično časopisje, največ jih pa ne poznamo, ker o njih nihče ne poroča.

„Z rodne zemlje"

je naslov idilam in zgodbam, ki so pravkar bile dotiskane in se že dobe po slovenskih prodajalnah v Trstu in Gorici. Pisatelj prof. dr. Metod Turnšek je v zbirki povezal tri novele: »Cvetje pod križem« s Štajerskega, »Očnice izpod Triglava« z Gorenjskega in »Korotan v krčih« s Koroškega. Knjigo krasi mnogo prav izvrstnih pokrajinskih in narodopisnih slik, ki ponazorujejo one tri pokrajine. Knjižica, druga v Slovenski knjižnici, ki obsega 230 strani, bo s svojo prijetno in živahno idiliko kaj prijetno počitniško čtivo. Stane 450 lir. Slovstveno oceno bo »Katoliški glas« prinesel v eni prihodnjih številk.

Ob jubileju velikega moža

S pokojnim Kemperlom sva se, malo predno je obolel, pogovarjala o življenju med dijaško mladino v Gorici v njegovih mladih letih. Tedaj mi je priznal: »Če sem prišel do prepričanja, ki sem ma ostal zvest do danes, se moram zahvaliti svojemu tedanjemu katehetu Ivanu Rejcu. Ta je nas dijake zbiral in nas uvajal v spoznanje katoliških nazorov.«

To, kar je izpovedal pok. Kemperle, bi lahko izpovedali vsi ali skoro vsi tedanji in poznejši katoliški možje na Goriškem. vsi so izšli iz šole kateheta in poznejše župnika Rejca. Pred prvo vojno so imele srednje šole v Gorici dva velika kateheta, Ivana Rejca med Slovenci in Alojzija Fogarja med Italijani. Oba sta si vzgojila svoj rod, ki jima je ostal zvest do danes. Oba idejno jasna, pri delu poštena in premočrtna sta prav tako vzgajala mladi rod. Za zvestobo svojim idealom in za poštenost in pravičnost pri delu sta oba užila preganjanje pri tiranih, spoštovanje in ugled pri učencih. Eden se je moral odpovedati škofiji, ker je rekel črnemu, da je črno, drugi se je moral odpovedati župniji v Sv. Križu na Vipavskem, ker ni hotel plesati po taktirki tedanjih federalov.

Jaz sam sem spoznal župnika Rejca precej pozno. Prvič sem ga videl na sliki. Slikar Tone Kralj je napravil njegov portret. Tu sem ga prvič videl. Visoko čelo, popolnoma sivi lasje, miren pogled, plemenito obličje, vse to je napravilo name srednješolca mogočen vtis, da sem si zaželel spoznati tega gospoda od bliže, posebno še, ker sem slišal od svojih tovarišev Vipavcev marsikaj lepega o njem. Pravili so mi, kako je zbiral v župnišču v Sv. Križu dijake, se z njimi pogovarjal, debatiral in jim na koncu vedno pustil v roki kaj za spomin. O, gospod Rejec je slovel takrat in pozneje za dobrega očka vseh dijakov. Ko je zadnja leta službe bival v Opatjem selu in bil brez hišne pomočnice, je imel skoro vedno pri sebi kakega dijaka, včasih tudi več. Ali nekaj je bilo pri njem značilnega: nikoli niso dijaki z njim tarokirali ali si kako drugače preganjali čas, za kaj takega je bil preresen. Bil je filozof, ki je znal čudovito globoko govoriti o vsakem problemu, kateri je dijaka zanimal, od klasičnih pisateljev do matematike, da tudi matematike, čeprav je iz nje pri maturi padel.

Neke počitnice se nas je zbralo nekaj dijakov srednješolcev in par bogoslovcev pri župniku Štefanu Tonkliju v Brestovici. Zbrali smo se, da se pomenimo o dijaških zadevah, ki so nas tedaj težile. Prišel je tudi župnik Rejec iz bližnjega Opatjega sela. Tedaj sem ga prvič slišal govoriti pred dijaki. Tako je govoril, kakor sem si ga zamislil s portreta: Mirno, preudarno, znanstveno točno, a obenem iz srca, da je šlo k srcu. Še danes so mi v spominu njegova izvajanja.

Pozneje se je zgodilo, da sem prišel za njim v Opatje selo za župnega upravitelja. Župniji se je odpovedal, ker je čutil, da ga moči zapuščajo; zlasti vid mu je slabel. Gotovo si takrat ni mislil, da bo moral kot zlatomašnik voditi celo dekanijo! Upal je, da bo ob zatonu življenja imel mir in da bo v premišljevanju, molitvi in študiju preživel leta, ki so mu še ostala. Ali motil se je: najtežje preiskušnje so ga šele čakale. Homatije vojnih let in komunistične revolucije so posegle tudi v njegovo družino na Šrebljah: brata, pri katerem je stanoval ,so nekoč odpeljali v noč, le toliko je imel še časa, da mu je dal odvezo, in potem ga ni bilo več. Vsi smo se bali, da odpeljejo kdaj še njega, le on se ni bal. Ivan Rejec se ljudi menda sploh ne boji. Zato pa pred hudobneži ni nikoli bežal ali se jim umaknil. Povedal jim je, kar jim je šlo, in nato čakal, kaj bo.

Mož brez kompromisov je na Goriškem nadaljeval ono načelno katoliško gibanje, ki ga je začel dr. Mahnič. Filozofsko in teološko podkovan je bil poklican, da daje smernice katoliškemu gibanju na prosvetnem in socialnem polju. Sam nagnjen bolj k razmišljanju in k študiju je druge vodil in jim dajal pobude za delo. Kadar je pa bilo potrebno, je zagrabil za pero in pisal, a zagrabil tudi za delo in delal neutrudno. O tem pričajo razni članki v Našem čolniču, v koledarjih Goriške Mohorjeve družbe in v raznih njenih publikacijah, zlasti bo ostal še dolgo živ njegov prevod lepega romana »Sanguis martyrum«.

Nesebičen ni imel nikoli ničesar razen nekaj knjig. Vedno je g. Rejec pomagal vsakomur, če je le prišel v farovž se potožit. In kako so znali to nekateri zlorabljati!

Ta mož praznuje te dni 50 letnico mašništva sredi vipavskega ljudstva v Zaloščah, kamor se je zatekel. Tisti, ki bi mu morali biti najbolj hvaležni za njegovo delo za narod, se ga ne bodo spomnili, kakor bi se ga ne spomnili nekdanji federali. Toda narod, ljudstvo, to pristno vipavsko ljudstvo, ki ga komunizem še ni okužil, se ga bo spomnilo. Z njim se ga hočemo spominjati tudi mi, ki nam je ostalo vsaj to, da smemo povedati, kar nam je na srcu. Jubilantu pa daj Gospod dočakati še dosti lepih dni!

Sklep šolskega leta na Strokovni šoli v Gorici

Na naši strokovni šoli je bilo ob začetku tek. leta 171 vpisanih in obiskujočih. Med letom pa se je iz raznih vzrokov število skrčilo in ob zaključku je obiskovalo šolo še 153 gojencev in sicer 91 dečkov in 62 deklic.

Čuden pojav je, da se ravno število deklic manjša in krči. V treh prvih razredih je izdelalo 53 gojencev; na jesenski rok je zavrnjenih 27 gojencev.

Najpridnejši so bili: Sinicco Benedikt s povprečnim redom 8 in Andreani Peter, Calvetto Ivan, Černic Ciril, Cerno Viljem, Culetto Julijan, Devetak Ernest, Lavrenčič Karel, Molaro Silvan, Fajt Marcela, Pule Antonija, Sinicco Adalgisa s povprečnim redom 7. V dveh drugih razredih bo uživalo brezskrbno počitnice 22 gojencev, ostalih 15 popravljajo v jeseni.

Tu so bili najpridnejši: Pahor Štefanija, Gergolet Andrej, Peric Evgen in Podgornik Dominik; vsi s povprečnim redom 7.

Tretji razred je štel 36 gojencev; 24 dečkov in 12 deklic.

Zaključni izpiti so prisodili zrelost 17; ostali naj se potrudijo v poletju, da bodo prišli do tega v jeseni.

Z najboljšim uspehom so končali:

Corolli Djego iz Gorice, Ferletič Slavko iz Doberdoba, Gulin Ivan iz Sovodenj, Peteani Marij iz Podgore, Radinja Silvan iz Štmavra in Vogrič Florijan iz Števerjana.

Mnogo dijakov je dobivalo priznanje za športno udejstvovanje. Ob sklepu šol. leta je mladina priredila pravljično igro »Zlata zvezda« in s tem javnosti dokazala, da se ravna po geslu:

»Ne samo kar veleva mu stan
kar more, to mož je storiti dolžan!«

Gojenci tretjega razreda so med šol. letom prisostvovali z velikim zanimanjem in veseljem mnogim strokovnim ogledom, kar jim je znatno razširilo kulturo in strokovno obzorje. Dobro je uspel tudi izlet v Trst in Bazovico, kjer so gojenci obiskali spomenik prvih žrtev za našo narodno svobodo. Priredili so tudi ob sklepu izpitov posrečeno uspeli poslovilni večer, kjer so imeli v svoji sredi več svojih profesorjev in boriteljev za vedno lepši podvig naših šol.

Imeli bodo tudi letovanje, za kar skrbi med dijaštvom samim ustanovljeni letovalni odbor, ki si je nabavil že potrebno opremo in izdal tudi »Glas z Montažac«, spomine na lansko letovanje. K sklepu se vprašuje:

»Kako to, da so najboljši gojenci na drugih šolah dobili koristne knjige v priznanje za njih izredno marljivost in nadarjenost, naših pa se nihče ni spomnil?

GOSPODARSTVO

OBISK VZORNEGA POSESTVA

Prijatelj, ki se nekaj razume na kmetijstvo, me je povabil. Odpeljala sva se in malo pred Portogruarom krenila na levo v Villanova in v par minutah bila na cilju.

GOSPODAR

Gospodar je industrijalec Marzotto, ki je tudi prvak v tekstilni industriji s svojimi tvornicami v Valdagno in tudi drugod. Možak je najbrže najbogatejši Italijan, ki pa se zaveda svojih dolžnosti kot kapitalist. Je zelo socialno čuteč, a teh svojih občutkov noče izražati samo s puhlimi frazami temveč jih izvesti v praktičnem življenju. Glavno njegovo načelo je, da mora biti vsako podjetje — zaposlenih ima na tisoče delavcev in uradnikov — kot ena družina. Po očetovsko skrbi za svoje uslužbence: plačuje jim sicer sindakalno določene plače, a poleg teh jim nudi še zelo mnogo drugih ugodnosti: zdrava, udobna in cenena stanovanja, hrano, obleko in obutev po lastni ceni, igrališča in zavetišča za otroke, zavetišča za matere in obnemogle, itd. itd. ter letovišče v lastni obmorski koloniji v Jesolo pri Benetkah.

V njegovih podjetjih ni komunističnih gonj, ker je ustvaril za svoje uslužbence predpogoje blagostanja, kot si ga komunistični teoretiki niti ne marajo zamisliti, a kje da bi ga uresničili. Zato je Marzottovo delovanje seveda hud trn v peti komunizma. Po strani pa ga gledajo tudi različni kapitalisti, ki se ne zavedajo svojih dolžnosti do delovnega ljudstva.

Kot rečeno, je Marzotto najbrže najbogatejši Italijan, ki pa ne kopiči denarja, temveč vse dobičke vloži v podjetja. Če so komisije strokovnjakov kaj odobrile, bo on tak sklep izvršil, četudi za uresničenje niso potrebni samo milijoni temveč stotine milijonov.

POVRŠNI POGLED POSESTVA

Lansko leto so ga obiskali učenci slovenske strokovne šole v Gorici.

Posestvo meri okoli 2.000 hektarjev ali okoli 5.500 njiv. Je vse v ravnini. Še pred desetletji je bilo samo močvirje, ki tudi sedaj še ni v celoti izsušeno in so v teku velikanska izsuševalna dela — brez državnega prispevka. Malarija je že premagana, ker je zatrt komar, ki jo prenaša. Tudi nobene muhe ni videti: ne v menzah, ne v hlevih in tudi ne na ogromnem gnojišču.

Preko posestva vodi brezprašna in z lepotičnim drevjem in vrtnicami obsajena cesta, od katere se odcepijo desno in levo druge ter poljske poti.

Na posestvu so 3 središča: V socialnem središču se nahaja cerkev, otroški vrtec, ljudska šola, kmetijska šola, zavetišče za obnemogle, trgovine, menze in hotel za tujce, upravna pisarna, razni laboratorji, razna igrišča, park itd. Poleg je vas lepih hiš, v katerih stanujejo kvalificirani nastavljenci. Med temi so duhovniki in učitelji, zdravniki in živinozdravniki, agrarni izvedenci in drugi uradniki.

Drugo skupino stavb tvori industrialno središče: Tu je zelo moderno opremljena vinska klet, mlekarna, maslarna in sirarna, tvornica marmelade, predelovalnica mesa, tvornica sladkorja, tkalnica za lan in bombaž, lastna električna centrala.

Kmetijski center predstavlja 3. skupino stavb. Tu so predvsem velikanske lope za razne stroje, skednji in osrednja žitnica, seniki in silosi, potem pa ogromni hlevi za govejo živino in prašiče ter temu primerno velika gnojiščna jama.

UREDITEV POSESTVA

Skoraj pol posestva je razdeljenega na nekaj nad 100 kolonij z lastno hišo in 7 - 8 hektarji zemlje (okoli 20 njiv). Vsaka kolonija ima 1 hektar specializiranega vinograda, v katerem so zasajene samo 3 trtne zvrsti, med temi tokajec. Priključenega je k vsaki koloniji 1 hektar sadovnjaka, ostalo je orna zemlja. Kolonija nima lastnih gospodarskih poslopij in tudi ne lastne živine. Na celem posestvu sploh ni nobene vprežne živine, ker jo nadomeščajo stroji, bodisi traktorji ali tovorni avtomobili. Kolon odda vse svoje pridelke upravi posestva, ki mu jih plača.

Ostalo posestvo obdeluje uprava sama s hlapci oziroma stalnimi kmečkimi delavci. Tudi za te velja 8urni delavnik, a v teh urah morajo tudi res delati. Zato pa dobijo tudi res dobro plačo (okoli 50.000 lir mesečno) poleg prostega zdravega in opremljenega stanovanja v lastni hiši z vrtom in še poleg drugih zgoraj navedenih ugodnosti. — Obiskal sem tako stanovanje: spodaj družinski prostor s kuhinjo, prostorom za zalogo, mali salonček, stranišče; zgoraj 2 sobi z dvema posteljama, 3 sobe z eno in kopalnica. — Nadure so plačane posebej in ravnotako tudi morebitna druga delovna moč iz iste družine. Hiše za hlapce tvorijo samostojno vas.

PRIDELKI

Vsi pridelki se združijo, tako oni iz kolonij, kakor tudi pridelki iz onega dela posestva, ki ga uprava neposredno sama obdeluje. Grobih pridelkov pa uprava malo prodaja. Hrane se pridela malo več ali pa celo manj, kot je uporabi celotna »družina« in živina za krmo. Na njivah se prideluje namreč mnogo industrialnih rastlin, predvsem sladkorna pesa in lan, ki se predelajo v lastnih tvornicah. Sladkorja pa ne delajo takrat, kot v ostalih sladkornih tvornicah, to je komaj nekaj tednov v jeseni, temveč skozi celo leto. Da je to mogoče, zrežejo sladkorno peso in zreske posušijo. Ko ni potem na polju posebnega dela ali je vreme deževno, delajo sladkor. Izslužene sladkorne zreske pokrmijo mlečni živini. Ravnotako terejo lan in ga predejo v takem času, ko na polju ni dela in bi bila kmečka delavna moč brezposelna. Temu služi tudi predilnica za bombaž. — Tako je rešena druga značilnost kmetijstva: delovna sila je zaposlena in zasluži skozi celo leto.

Vse grozdje se združi v eni kleti: grozje vsipajo v korito, iz katerega izgine s posebnimi strojnimi napravami in se ga ne vidi več. Avtomatično se napolnijo sodi z moštom, tropine pa se pokažejo iztisnjene.

ŽIVINOREJA

Ta je na posestvu najvažnejša. Za vzdrževanje služi vsa krma, ki se pridela na posestvu (koloni nimajo živine!). Tej se priključi še ostanke industrije (sladkorni zreski, posneto mleko, itd.).

Ko bo posestvo dokončno urejeno, bo tam 1500 mlečnih krav. Vse so si zelo podobne. Umljivo so vse ene pasme, in sicer šekaste holštanske pasme. Prve [illegible] plemenske živali so bile dobavljene iz Kanade in marsikatera žival (telice in biki) je napravila dolgo pot v — aereoplanu. Umljivo je, da se vodi točen rodovnik od vseh živali, ki so tudi drugače pod strogo kontrolo, posebno glede mlečnosti; predvsem na to se gleda. Vsaka krava mora dati že danes najmanj 5.000 litrov mleka letno. Živino molzejo s stroji, mleko pa takoj odpeljejo v mlekarno, kjer ga deloma pasterizirajo za prodajo v steklenicah, ostanek pa pridelajo v maslo in sir, sirotko pa pokrmijo prašičem. Seveda krmijo živino po enotnem predpisu. Napajanje se izvrši automatično: žival dene gobec v posebno koritce, pristane na neko vzmet in voda priteče. Ko je dvignila glavo, se ustavi tudi dotok vode. Žival pije kolikor hoče in kadar hoče. — Dvakrat dnevno poslušajo krave muziko, in oddajo iz gramofonskih plošč potom zvočnikov. Ugotovljeno je, da živina rada posluša muziko, da je zato bolj mirna, vesela in dobičkanosna.

Volov, kakor tudi konj, ni na posestvu, pač pa je primerno število prekrasnih bikov.

Poglavje za sebe pa je svinjak, ki služi za več kot 1000 živali. Urejen je tako, da so v posameznih pregradah mrjasci ali breje svinje, v drugih pregradah pa po eno gnezdo mladičev od rojstva pa do zakola. Poleg vsake pregrade je korito z vodo, v katerem se prašiči prav radi kopljejo, posebno v poletni vročini. — Ob pregradah so zasajene vrtnice, katerih seveda prašiči ne morejo doseči, pač pa lahko njuhajo prijetni vonj. — Umljivo je, da so prašiči zelo čisti, saj se kopajo sami v koritu. — Zaklane živali uporabi predelovalnica mesa.

Odvajanje gnoja iz hlevov na ogromno gnojišče se izvrši avtomatično. Za nastilj služi predvsem žitna slama, za prašiče pa nič.

Ni potrebno omenjati, da so vsi prostori svetli in zelo zračni.

STROJNI PARK

Ta predstavlja vrednost nad milijardo lir. Poleg traktorjev, motornih plugov, privesnih plugov vseh velikosti, so različne namakalne škropilnice, ki namakajo v obliki dežja 33 m širok pas polja. Drugi stroji služijo za kopanje jarkov: tak stroj koplje meter globok in primerno širok jarek. Umljivo je, da so na razpolago tudi vsi drugi potrebni kmetijski stroji.

Celotno posestvo z vso opremo predstavlja danes vrednost od nekaj milijard lir.

Spisal dr. IVAN ČESNIK

Svetogorska pesem

Povest

V tem domu je gospodarila in gospodinjila 40letna mati Tinica in vzgajala preljubo 14letno hčerko Urško v božji ljubezni in strahu, ponižnosti in v vseh za življenje potrebnih poslih. Naučila jo je verskih resnic in molitev, zgodb sv. pisma stare in nove zaveze, skrbno pazila na njeno nedolžnost in pomagala gospodu Tomažu, ko je pripravljal njo in sovrstnike in sovrstnice na spoved, sv. obhajilo in birmo. Ko je bila stara deset let, je bila prvič pri spovedi, z dvanajstimi leti je prejela prvič Jezusa v svoje srce z globoko pobožnostjo. Kako se je veselila, ko se je smela prvič spovedati! Neizmerna sreča je pretresala njeno srce.. Še večja sreča jo je napolnjevala, ko je prejela prvič Gospoda v beli hostiji. Ljubi Zveličar je prevzel vso njeno dušo in ji vlil neskončno radost in blaženost. Najrajše bi ostala ves dan pred tabernakljem. Ni si upala niti govoriti ob misli, da je pri njej Zveličar. Vsak dan je šla k maši in bolelo jo je, da ni smela prejeti pri njej Jezuščka. Obljubila pa mu je večno zvestobo in devištvo. Vse posvetno veselje ji je bilo zoprno, hrepenela je le po večnih, neminljivih onstranskih dobrinah.

Urški sta babica Marjeta in mati vcepili v dušo neizmerno ljubezen do presvete Device Marije. Tako je pod domačim krovom, v cerkvi in na paši mnogo premolila in prepevala v Marijino čast. Zelo so ji bile pri srcu verne duše, zlasti duše pokojnega deda Toneta, očeta Martina in babice Marjete.

Piskova hiša je ob turškem napadu na Goriško l. 1477 žrtvovala gospodarja, deda Toneta, ki je branil z majhno posadko Mariji posvečeno cerkvico na Skalnici, zidano morda v 13. ali 14. stoletju, in v boju s krvoločnimi častilci Mohameda padel za križ in svobodo. Turki so svetišče zažgali in podrli do tal. Tonetova žena Marjeta in sin Martin sta odgnala z drugimi vaščankami živino v Trnovski gozd, preden so neverniki zapalili cerkev in vas, in si rešila življenje. Grgar in cerkev sta se čez nekaj let dvignila iz razvalin. Tudi Piskovo hišo so z žrtvami in podporami na novo sezidali.

Ko je Martin dorastel in bil star 30 let, mu je mati Marjeta izročila gospodarstvo, da se je oženil s sosedovo lepo hčerko, Godničevo Tinico.

Babica Marjeta je znala na pamet vse stare narodne nabožne pesmi, jih pela pri preji ob kolovratu, pri vsakem lažjem delu in kadar je sploh utegnila. Od nje se jih je naučil sin Martin, ki je prepeval tudi kolednice od božiča do svečnice po goriški okolici, Brdih, Vipavski dolini, Krasu in Gorah. S tem petjem v božjo in čast sv. Družine si je mnogo prislužil. Ljudje so mu dajali živila, premožni tudi včasih denar. Tako je pomagal sebi in svojim, da ni bilo treba stradati pozimi in poleti.

Pred 10 leti ob Sv. Treh Kraljih je prepeval s svojim prijateljem Sviligojem Markom v Gor. Trebuši. Z velikim zanosom sta pela na Banjški planoti znano koledniico:

»Od cesarja Avgusta
zapoved je prišla,
da se cel svet popisat ima,
tudi Jožef z Marijo.

O Jožef moj, ali tudi midva
zapoved naj dopolniva,
ker sva midva iz hiše,
rodovine Davidove!

Na rajžo se napravljata,
med sabo se zgovarjata.
Od rajže sta trudna oba,
rada bi počivat šla.

O moja Marija!
Jaz grem v mesto
prosit jerpergo.

O Jožef moj, podviži iskati
ne pusti me tu dolgo stati,
saj zimski čas je velik mraz,
o Bog se usmili nas!

Ko Jožef nazaj pride,
razjoče se močno
in žalost ga obide,
povedat ne more jo!

O moja Marija,
žlahta več me ne pozna,
jerperg mi ne da.
O moja Marija,
tam zunaj za eno štalco vem,
da bi noter midva šla,
pa zmisliti se ne smem.

O Jožef moj, le ne takšen kraj
da bi ne bilo pod nebom fraj,
saj zimski čas je velik mraz,
o Bog se usmili nas!
Tam bova molila,
dokler ne bom rodila
Kralja vseh stvari.
Potroštan bodi Jožef moj,
rodila Kralja sem nocoj.
Ta je ustvaril celi, celi svet,
je prišel zanj trpet.

O moja Marija, zdaj sem
jaz pa prav vesel.
Jezusa daj meni ga,
bom poljubil in objel.

Z GORIŠKEGA

NOVE MAŠE

Gorica

Slovesnosti imamo v naši stolnici nič koliko, toda tako lepe in domače že dolgo nismo imeli. Čeprav je bila nova maša napovedana že za šesto uro zjutraj, ni manjkalo pobožnih vernikov, ki so cerkev skoro napolnili. Ugajalo je ubrano petje latinske maše, ki jo je izvajal pevski zbor dekliške Marijine družbe. Pri orglah je igrala Lojzka Bratuževa, dirigiral pa je Herman Srebrnič. Zbor, organistinja in dirigent so se znali zliti v tako prijetno celoto, da smo ob novi maši uživali tudi novo petje. G. novomašnika je spremljal k oltarju sam stolni župnik msgr. Velci, pridigal pa mu je stolni vikar dr. Humar. Popoldne ob štirih je bil v stolnici še blagoslov z zahvalno pesmijo. Tudi k tej pobožnosti je prišlo veliko vernikov.

G. novomašnik Stanko Jericijo se je preselil v našo župnijo iz Avč, kjer ima še starše in brate ter sestre. Kljub temu so mu naši verniki iz stolne in tudi iz drugih mestnih župnij pripravili prav čedno slavje in zanj tudi precej denarja nabrali. Eno pa je g. novomašnika žalostilo, to, da ni imel poleg sebe dragih staršev. Ti niso dobili dovoljenja, da bi prišli na sinovo novo mašo.

Ob sklepu želimo gospodu novomašniku obilo blagoslova pri njegovem bodočem delu v vinogradu Gospodovem. — Najlepša hvala vsem, ki so k lepemu uspehu nove maše tako velikodušno prispevali.

Rupa

Tudi naša vasica je po dolgih desetletjih dala mašnika Gospodovega. V nedeljo je pri nas daroval svojo prvo slovesno sv. mašo č. g. Hilarij Cotič. Za to priliko smo pripravili prav lep prostor sredi vasi v senci akacij, na katerem smo postavili oltar in pripravili še vse drugo, da je bilo vse kot v cerkvi. Tukaj je g. novomašnik daroval sv. mašo. Prišlo je zelo veliko ljudstva iz vseh okoliških vasi in tudi iz mesta. Domači zbor, ki se je za to priliko močno povečal, je ubrano izvajal latinsko mašo in pel lepe domače pesmi med ofrom pod vodstvom tukajšnjega organista Nika Pavletiča. Novomašniku je pridigal mirenski rojak g. Špacapan, ki je sedaj za župnika v Podgori. K oltarju je novomašnika spremljal č. msgr. Novak iz Gorice v spremstvu številne duhovščine in novomašnikovih staršev, bratov in sester, ki niso zaman molili, da bi si katerega izmed njih Gospod izbral za svojega duhovnika. Sprva so mislili, da bo to novomašnikov starejši brat Ivan. Toda ta je med vojno padel, sedaj pa je na njegovo mesto stopil mlajši brat Hilarij. Od 12 otrok, ki sta jih oče in mati imela, sta v nedeljo vsa solzna spremljala enega k prvi sv. daritvi ter iz njegovih rok sprejela sv. obhajilo in novomašniški blagoslov. Res lepo plačilo za njun **trud.**

Toda pri tem ne smemo pozabiti na vaščane, ki so se na to slovesnost pripravili, da je bilo kaj. Otroci in belooblečena dekleta so g. novomašnika na raznih krajih ob poti lepo pozdravili in mu voščili. Posebno lepo je bilo zadnje voščilo ob rajanju deklet po maši na poti domov. Fantje so postavili slavoloke, dekleta so poskrbela za okrasitev s cvetjem, drugi so pomagali kako drugače, tako da lahko rečemo, da so res vsi sodelovali od g. župnika in gospodične Anice do zadnjega fantiča v vasi. Zato pa smo bili v nedeljo tudi vsi veseli in smo se vsi v duhu pridružili voščilom naših otrok: »Ne trnja, le cvetja naj Bog ti trosi na pot!«

Izid državnih izpitov

Sprejemni izpit v I. razred nižje srednje šole: Za ta izpit se je priglasilo 52 učencev, delalo pa jih je le 50; 2 sta bila odsotna. Izdelali so: Ambrosi Marta, Berdon Rudolf, Berlot Silva, Braini Kazimir, CEJ JOŽEF, ČERNIC DUŠAN, Černigoj Klavdija, Černo Viljem, Corsi Neda, Cristiani Ivan, Culetto Julijan, Cussig Aleš, Frandoli Adorina, Furlan Adrijan, Gomišček Severina, Gorjan Amelija, Jachin Marija, Kosič Alojzij, LEBAN SERGIJ, Lukman Irena, Marusič Elda, Mauri Albert, Mikulus Kostanca, Muženič Fidelij, Paoletti Zlatka, Paulin Ivan Pavel, Paulin Marko, Ravnik Mirjam, Rolich Peter, Saksida Marija, Sinico Adalgisa, Šuligoj Tatjana, Susič Angela, SUSSI EMIDIJ, Terlicher Renco, Tomsič Jordan, Visin Marija, Visintin Emil, Zotti Jolanda. Eden je padel, ostali imajo popravne izpite.

Nižji tečajni izpit čez nižjo srednjo šolo: Ta izpit je delalo 23 rednih dijakov šole in 1 privatistinja. Izdelalo jih je 9, med temi 2 z odliko, 2 sta padla, ostali so dobili popravne izpite. Izdelali so: Bednarik Ljuba, BELTRAM LILIJANA z odliko, BRATINA LEA z odliko, Colja Josip, Logar Alojzija, Lutman Maksimilijan, Paulin Kazimira, Petrič Nada, Strucheli Franka.

Sprejemni izpit v I. razred liceja - mala matura: Ta izpit je delalo 17 rednih dijakov šole in 1 privatist. Od teh so izdelali: Bednarik Alojzij, Bertossi Andrej, Blažič Oskar, Corsi Tatjana, Erraco Franko, Grauner Marija, Ravnik Aleš, Saksida Mirjam. Ostali so dobili popravne izpite. Padel ni nihče.

Dodatek k prejšnjemu poročilu: V I. razredu učiteljišča je dijakinja FERLETIČ MARIJA odličnjakinja.

Devica Marija v Dolu

Dekleta iz Dola pripravljajo za prihodnjo nedeljo - 15. julija popoldne ob 6h dekliško prireditev s pisanim sporedom petja, rajanja, zabave in raznega ponka. V šaloigri: »V posredovalnici« bo nekaj za smeh; v igri »Preizkušnja« pa nekaj za resni premislek in morda tudi za žepne robce... Lepo vabljeni! Zveza z goriško koriero na obe strani.

Kaj je skalilo „Sočo“ v Štandrežu

Zadnja številka »Soče« prinaša skaljeno poročilo o župnikovi pridigi predzadnje nedelje. Da bi tiste umazane vode nekoliko zbistrili smatram potrebno priobčiti nekaj vrstic.

Najprej bi rad povedal, da »Soča« popolnoma zamolči, da je tisto nedeljo, dne prvega julija, poteklo točno dve leti odkar je sveta stolica izdala odlok o komunizmu ter sodelovanju z njegovimi organizacijami. Podpisani je hotel poklicati ta datum v spomin in na novo poživeti nauke in ukaze, ki jih navedeni odlok vsebuje. Razumljivo, da je moral povedati tudi to, da ne smemo sodelovati s komunisti ne na kulturnem in niti ne na dobrodelnem polju, ker naša kultura mora biti krščanska in naša dobrodelnost tudi. Dijake moremo in moramo podpirati potom naših krščanskih ustanov in zavodov in ne potom komunističnih »Dijaških matic« ter »Dijaških domov«.

To in samo to je bila v glavnem vsebina moje pridige z dne 1. julija ob drugi obletnici znanega odloka.

Človek bi se čudil, da se more kdo zgražati nad takim dušnopastirskim opominom in vendar imamo ljudi, ki ne prenesejo niti takega izpraševanja vesti. Znamenje, da jih duša boli!

Toliko v pojasnilo in zato, da bodo še drugi morda vprašali same sebe, ali upoštevajo ukaze svete Cerkve, ki edina vodi k zveličanju!

Štandrež, dne 9. VII. 1951.

Artur Zalatel

Števerjan

Preteklo soboto je imel novoizvoljeni občinski svet v Števerjanu svojo prvo sejo.

Seji je predsedoval Maraš Rudolf, ki je kot kandidat v obč. svet prejel največ preferenčnih glasov. Na seji so izvolili župana in pa upravni odbor. Za župana so izvolili Maraša Rudolfa, ki je občino upravljal že kot prefekturni komisar od njene ustanovitve. V upravni odbor so izvolili Ciglič Ivana in Štekar Alojzija iz Jazbin. Števerjan je tako po tolikih letih prišel do svoje samostojne obč. uprave, ki jo je nekoč samovoljno ukinil fašizem.

Novoizvoljeni g. župan je do sedaj v svojstvu komisarja vodil občinsko upravo res vestno in naši svetovalci so ga zato v znak zaupanja izvolili za župana. Vsi ljudje v Števerjanu cenijo njegovo delovanje. V nadalje se bo pa g. župan prav gotovo držal programa, ki si ga je ob volitvah zastavila kmečko-delavska zveza in tako dostojno branil naše nacionalne in gospodarske koristi. Našemu prvič po 25. letih svobodno izvoljenemu g. županu pa želimo obilo uspeha v svojem nadaljnjem delu. Prav tako gg. podžupanoma Ciglič Ivanu in Štekar Alojziju.

Romanje na Sv. Višarje

Kdor se želi udeležiti romanja na Sv. Višarje, naj se oglasi pri p. Fidelisu, voditelju tretjega reda, v jutranjih ali večernih urah pri Kapucinih. Odhod iz Gorice bo 28. julija zjutraj po sv. maši okrog sedme ure.
sedme ure iz trga pred kapucinsko cerkvijo.

Knjižnica

Katoliškega prosvetnega društva v Gorici na Placuti št. 18/I. je med počitnicami odprta vsako sredo od 7 do 8 zvečer in vsako nedeljo od 10 do 11 zjutraj. Knjige si lahko izposodijo člani in tudi nečlani.

Nova maša v Subidi

V romarski cerkvici v Subidi pri Krminu bo prihodnjo nedeljo 15. julija daroval prvo slovesno sv. daritev novomašnik Oskar Simčič. Začetek bo ob deveti uri. Pri sv. maši bodo peli združeni zbori iz Mavhinj in Gorice pod vodstvom g. Fileja, novomašnikovega rojaka iz Medane. Kdor utegne, naj ne zamudi prilike, da prejme novomašniški blagoslov v tej lepi romarski cerkvici na robu slovenskih Brd.

S TRŽAŠKEGA

NOVA MAŠA

Sv. Ivan

V nedeljo 8. julija je daroval v naši cerkvi naš sorojak č. g. Lojze Zupančič svojo slovesno novo mašo. To je bil za nas tako lep dan, da ga ne bomo pozabili. Vsakdo je skušal pri proslavi na svoj način sodelovati, zakaj gospod novomašnik je med nami močno priljubljen. Že sprejem pred župno cerkvijo na večer pred novo mašo je bil ganljiv. Zbralo se je veliko ljudstva, mala deklica pa mu je z lepo deklamacijo in krepkim glasom poklonila šopek. Nedeljski obred se je pričel malo pred deseto uro. Svatje so se zbrali na novomašnikovem domu. Srečni starši so najprej novomašnika pokrižali na čelu, nato ga je pozdravila šolska mladina. Sledil je sprevod po rojstni ulici Brandesiji, odeti v zelenje, cvetje in preproge. Pred cerkvenimi vrati so si dečki in deklice le s težavo sredi množice utrli toliko prostora, da so mogli novega božjega služabnika pozdraviti z zborno deklamacijo in mu pokloniti sveto razpelo. Služba božja v cerkvi je trajala dve uri, zakaj običajni ofer je bil zelo dolg, poseben poudarek mu je dala dolga vrsta moških. Seveda nas je ob tej priliki počastilo s svojim obiskom tudi veliko vernikov iz sosednjih vasi. Tudi sv. oče se je spomnil novomašnika z brzojavko in svojim blagoslovom.

Pevci so se pod energičnim vodstvom veščega pevovodja dobro odrezali. Pridigar je spomnil novomašnika na ovire, ki so jih imeli pod fašizmom celo slovenski dečki, ki so želeli stopiti v semenišče, na njegovo zvestobo in vztrajnost, ki ga je pripeljala pred oltar. Pokazal je na navzoče starše, očeta, ki je že preko trideset let delavec v tovarni za stroje pri Sv. Andreju, mater, ki je šivilja in dolgoletna cerkvena pevka. Omenil je še živeče in umrle duhovnike, ki jih je že dala svetoivanska župnija. Samo novomašnikova rojstna ulica je dala tri, to je poleg novomašnika še pok. msgr. Hušo in pok. g. Križmana, ki je umrl v Boljuncu. Svetoivančani so dalje: pok. msgr. Cink, openski dekan, bivši svetokriški župnik g. Furlan, msgr. Jaklič, gg. Božič, Hrvatin in Živec. Nemogoče je s primernimi besedami popisati čustva, ki navdajajo te dni svetoivansko prebivalstvo. Vedno se povračajo pogovori na nedeljsko slovesnost in novomašnika, ki ga je Bog izbral iz svojega ljudstva. Koliko je med nami še blagih src, ki ljubijo duhovnike, se vidi posebno iz obilnih in lepih darov, ki so jih slavljencu poklonili. Bog bo gotovo vsem, ki so pripomogli k tej slovesnosti in podpirali novomašnika, obilen plačnik. Želimo novomašniku, da bi lepemu dnevu nove maše sledila blagoslovljena in srečna življenjska pot z bogatimi sadovi zveste in svete mašniške službe!

Birma v Bazovici

Letos je gospod škof opravil že dva pastirska obiska v okoliških župnijah Trsta: v Dolini in preteklo nedeljo na Opčinah. To nedeljo, dne 15. julija, pa pride v Bazovico. Vsi dobri katoličani ga z veseljem pričakujejo, a najbolj seveda otroci, ker jim bo podelil zakrament svete birme v naši cerkvi. Točno ob desetih ga bomo sprejeli na začetku vasi. Nato ga bomo spremili v župno cerkev, kjer bo takoj sveta maša, ki jo bo opravil gospod škof.

Da se bo lahko prepričal, koliko znajo otroci krščanskega nauka, zato bo popoldne ob treh in pol v dvorani javno izpraševanje birmancev in drugih otrok. Najbolj zanimivo pa bo gotovo tekmovanje med najboljšimi. Prejeli bodo nagrade iz škofovih rok.

Popoldne ob štirih in pol bo v cerkvi sveta birma. Škoda, da imamo prav letos tako malo birmancev.

Proti večeru bo gospod škof še obiskal vse vasi v župniji: Padriče, Gropado, Drago in Gročano.

Iz Devinščine

Vasica Samotorca v Zgoniški fari je doživela v sredo 4. julija izredno presenečenje. Vsi strežniki iz župnij devinskega dekanata so ta dan priromali v Samotorco, da zopet poživijo navdušenje za strežniško službo. V lepi cerkvici svetega Urha so imeli sveto mašo s petjem in nagovorom o lepoti »angeljske službe« ter duhovniškega poklica. Po maši so otroci potolažili že lačne želodčke, nakar so se pomerili v teku in še v drugih igrah, vse za nagrade! Ko so se naigrali, so pokazali še koliko znajo krščanskega nauka, strezniških molitvic in cerkvenih pravil svete maše: Najboljši so bili nagrajeni.

Ko je urni kazalec pokazal $1^1/_2$ je pridne otroke že čakalo dobro in obilno kosilo. Tudi za pijačo so poskrbeli njihovi skrbni gospodje župniki. Seveda po kosilu so šli v senco, kjer so ob petju škržadov nekateri malo zaspali, drugi pa poslušali zgodbe in pravljice. Prehitro je prišel konec tega sicer skromnega, a lepega strežniškega dne. Počastili so še svetega Urha — škofa in mu obljubili, da bodo ostali vedno dobri in pridni strežniki in da bo postal morda kateri tudi duhovnik ali celo škof. Z Marijino pesmijo so se poslovili od ljubke cerkvice, pred katero so se še slikali, nakar so se vsi veseli in zadovoljni razšli s svojimi gospodi z upanjem, da bo prihodnje leto še lepše in boljše.

Lurškim romarjem na pot

Te dni se vrši škofijsko tržaško romanje v Lurd. Tudi nekaj slovenskih vernikov pojde ob tej priliki v Lurd. Tem romarjem sporočamo, naj se na potovanju kakor v Lurdu v vsaki potrebi obračajo na slovenske duhovnike, ki potujejo z vami. G. dekan in župnik z Opčin in g. kaplan iz Bazovice, ki sta tudi med romarji, vam bosta prav rada pomagala. Vso odgovornost za romarje ima škofijski odbor, pri katerem ste se prijavili.

Odhajajočim romarjem se vsi bralci »K. glasa« prav lepo priporočamo v molitev. Pošljite nam pozdrave iz Lurda, predvsem pa mnogo pri lurški Materi božji za vse nas molite. Z največjim veseljem pričakujemo vaš dopis po srečno končanem romanju. Z Bogom in Marijo! Na veselo snidenje!

Tržaško romanje na Barbano

V nedeljo 12. avgusta priredimo slovenski tržaški duhovniki skupno romanje na Barbano. Vabimo prav vse naše zveste vernike, naj se tega skupnega romanja udeležijo. Vsi, ki mislite letos iti na Barbano, storite to v nedeljo 12. avgusta. Veliko razlogov imamo, da to lepo romanje opravimo skupno. Predvsem je za nas sveto leto in želimo prav vsi prejeti na tem romanju svetoletne odpustke.

Danes objavimo to: potujemo z avtobusi; odhod iz Trsta ob 6.30 zjutraj, prijavite se pri svojih župnikih in kaplanih; vožnja stane: 450 lir; otroci 300 lir.

Pakete za Jugoslavijo
naročajte pri tvrdki
JAKOB VATOVEC
TRST, c. Torrebianca 19

Odgovorni urednik: *Stanko Stanič*
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Tudi slišim angelce,
nad štalco glorijo pojejo,
tudi pastirci s čredo sem grejo
ter Sv. Trije Kralji na kamelah jezdijo.

Prinesli so mire, kadila, čisto zlato
potem so šli po drugi poti nazaj domov.

O, Jezus nam sv. žegen daj,
eno dobro leto za naprej,
po tem življenju pa priti v sveti raj!«

Ko sta odpela, sta povečerjala.

Marka Sviligoja je povabil daljni sorodnik Miha Benčina v Gor. Trebuši. Oče Martin se je po peti uri popoldne odločil, da odide čez Čepovan domov. Ker je bil lep zimski dan in je ponoči svetil mesec, se ni bal, da bi zgrešil znane steze in poti.

A noč ima svojo moč. To resnico je izkusil oče kolednik ob pozni uri.

Pod Spod. Trebušo ga je napadel — tako je pravila babica — iz zasede ropar, ga s težko gorjačo udaril po glavi, da se je nezavesten zgrudil na tla in kmalu izdihnil. Vzel mu je oprtnjak, napolnjen z živili, iz suknjičevega žepa denar in nato izginil v noči po skrivnih stezah, kdo ve kam. Nihče ni zvedel do danes za groznega zločinca.

Ko so drugo jutro spodnjetribuški drvarji šli spravljat smrekove hlode, so našli očeta Martina mrtvega v mlaki krvi. Takoj so spoznali pevca-kolednika. Napravili so nosila in dva močna korenjaka sta ga odnesla čez Čepovan v Grgar.

Na Piskovem domu je zavladala globoka žalost. Babica Marjeta in mati Tinica sta jokali noč in dan. Urška je tedaj bila stara šele štiri leta. Očeta je imela zelo rada. Ko ga je videla na mrtvaškem odru med črnimi prti, svečami in zelenim smrečevjem, s temnim rožnim vencem in križem v rokah in so ga hodili župljani kropit in zanj molit, je ob njegovem zglavju prebridko jokala in prvič spoznala, kako strašna je božja dekla smrt.

Sosed Godnič Štefan, Martinov svak, in njegova žena Ančka, Urškina krstna botra, sta tolažila dan za dnem žalujoče in jim stala z nasvetom in dejanjem na strani.

Babica se je po žalostni sinovi smrti oklenila z veliko ljubeznijo vnukinje Urške. Kadar je utegnila, ji je pripovedovala stare pravljice, pripovedke in zgodbe ter jo naučila peti neštevilne narodne nabožne pesmi.

Pet let za sinom se je tudi ona preselila v večnost. Vsi trije dragi pokojniki so počivali drug poleg drugega ob južnem pokopališkem zidu v Grgarju in čakali angelskega klica k vstajenju.

Tudi v petek popoldne je Urška bosonoga, oblečena v temno krilo in životnik, belo srajčko z dolgimi širokimi rokavi, predpasnik iste barve in pokrita s snežno belo ruto na ljubkani glavici, živo črnih laseh in plečih klečala in molila na vrhu Skalnice pred starim razpelom. Medtem ko se je čreda mirno pasla in mulila nizko, trdo travo, je Urška v molitvi mislila na svoje drage rajne in jih priporočala Jezusu in njegovi Materi.

V duhu se je Urška mudila na njihovih grobeh. Nato je natrgala cvetje, naredila šopek in ga položila k nogam križanemu Gospodu. Medtem je v Grgarju zazvonilo tretjo uro v spomin Odrešenikovemu trpljenju. Vzela je iz žepa rožni venec, zmolila žalostni del in premišljala prebridke Gospodove bolečine, zlasti v poslednjih urah na lesu sv. križa. V svoje razmišljanje je vključila Marijino trpljenje ob njegovi smrti, ki ga je tako mojstrsko opeval srednjeveški pesnik v znani pesmi:

»Mati žalostna je stala,
zraven križa se jokala,
ko na njem je visel Sin.«

Še preden se je približal večer, se je čulo v daljavi grmenje in nebo se je na severu in severovzhodu prepreglo s težkimi, sivimi oblaki. Urška je naglo vstala in vzdihnila: »Nevihta bo zavihrala še pred sončnim zahodom. Čredo moram takoj pognati domov.«

Goveje živine in drobnico je hitro spravila na strme zgonje in pognala proti Grgarju. Medtem se je vedno bolj oblačilo in veter je zavihral od Krna in do Bukovca; začelo se je bliskati in grmeti. Odmevi groma so se čuli med gorami, kakor bi drvarji valili težke smrekove hlode po gozdeh. Zdaj je v daljavi udarila strela, pooblačilo se je tudi nad Krasom, Vipavsko dolino in Brdih in v daljavi na severu je že deževalo v debelih in gostih curkih.

V Grgarju so v vseh hišah zažigali lovorjove in oljkine liste in vejice, blagoslovljene na cvetno nedeljo. Iz dimnikov se je dvigal gost dim proti temnim oblakom in ljudje so molili in prosili Boga, da obvaruje polja pred točo in sodro ter domove, prebivalce in živino pred strelo.

Urška je še pravočasno prignala čredo domov, preden se je usul gost dež med vihro v debelih štrenah nad Banjško planoto, Trnovskim gozdom in Vipavsko dolino.

V eni uri se je nevihta zdivjala; oblaki so se razpršili in polagoma se je zjasnilo. Nad Skalnico se je prikazala prelepa mavrica v sedmerih barvah. Zdelo se je, da sega prav do neba, da je podobna prelepi lestvi, po kateri hodijo angeli v belih oblačilih z zlatimi kadilnicami v rokah in da nebeški Oče pošilja po njej na Skalnico svoj blagoslov in posvečuje njeno zemljo.

(Nadaljevanje)